

nisi op⁹ fuerit secutū. Nota etiā q^d cū q^s iⁿq^untūcūq³
mimo ope dānificat p^rim p^r quēcūq³ etiā modū si
habz p^rpositū etiā i m^rto dānificādi si possz peccat
mortalit. Vñ emētes et vēdētes qⁿcūq³ p^rati sunt
decipe p^rimū i multo si possent o^mode mortalit
peccant licet actū i modico decipiūt.

¶ Sequitur secunda pars huius tracta-
tus que tractat d^e vicijs capitalibus et spe-
ciebus et filiabus eorundem Et primo d^e
superbia. **¶ Capitulum. xxiij.**

Vpbia scdm greg. est mater
oim capitalium vicion. et ē
viciū m^rtū subtile et difficilē
ad agnoscendum z consistit
i appetitu iordiato p^re excel
lēcie. Et hz quattuor spēs si
ue modos de quibz potes i
terrogare put videbi^r expe
dire si tñ penitens intelligat. **¶ Prima** spēs si vi
delicet bona q³ habuit naturalia vel spūalia ā tpa
lia sibi attribuit z ñ a deo eadē tcepisse t^rcognouit
¶ Secūda spēs si bona ipā a deo recepisse agno
scēs principaliter estimat tñ se ea meritis p^rriis re
cepisse vt ppter suā industriā v^l ingemū ā prudē
tiā v^l ppter sua ieiunia aut oracōes et hmoi. **Tertia**
vt si ea bona q³ ñ habuit reputauit se hē. scz cum
estimat se hē multū hūilitatis caritatis patientie
sapientie et prudentie zc. **¶ Quarta** si reputauit se
meliorē ceteris alijs. otempnēs eos siue despiciē
s. In qualibz hāz speciem potest esse mortale

ut veniale scdm qd rōne dsentitur vel non.

De Presumptione.

Et fuit presumptuosus ponēdo se ad faciēdū vlt dicēdū q sunt supra vires suas vlt nō pīnent ad additōz suā vlt ī spūalibz vlt etiā ī tpalibz. vtpu ta seclatis iudicādo clericū ē eos q nō sunt sibi sub diti ē d hīs ī qbz nō hz ptatē qz peccauit mortalitē Si posuit se ad faciēdū ea exercicia ad q non erat aptz et vñ pōt venire pīctm spūale vlt tpale alteri vt si medicz ignarz posuit se ad medicādū. aduoca tznar ad aduocādū. pfessor ignar ad audiēdas pfessiones et hmoi qz peccauit mortaliter. Secus aut si ope tēter de illa arte erat perit nō tñ excel lēs. Si psumēs de sanctitate sua vlt de vtrute expo suit se piculo pctōz. vt vadēs ad loca ihonesta vlt frequētās ouersatōz cū mulieribz specialit leuibz et alia hmoi vbi de facili pōt labi ī mortale. Si mī mis psumēs de se nō puidet de necessitatibz ē pi culis occurrētibz spūalibz et corpalibz exspectās effectū miraculosum a deo vt q sanat eū ifirmū si ne medicinis vel mīstret ei cibū sine labore quia mortale ē et dicitur tēptare deū. Sile si sit pdica tor sine studij puidētia ē doctor aut consul respon dendo vel dsulēdo improuise.

De ingratitude

Ingratitudo q tēpit ī oī pctō mortali ē sic cū cūstātia agrauās ipz qz vbi hō sp dūit fūi re deo eū offēdit. Est tñ etiā vnū spāle pctm mqn tū scz recipiēs bñficia a deo vlt ab hoīe nō recogni tat regratiari et recōpēsare vlt q pei ē ī mente

vilipēdit bñficia rēpta & murmurat de eis vñ iu-
riat bñfactori. Cōmunit tñ repit mixtū cū aliquo
alio genere pñi. qñqz ē mortale & qñqz vñale. In
terroget ergo singularit si recogitauit si regrati-
atus ē si recōpensauit &c. Item si ea vilipendit si
murmurauit d ill. vñ si illi bñfactori iniuriat est

De inobedientia.

Obediētia etiā itērogandū ē. si videlicet
nō obediuit supiorib⁹ suis spūalib⁹ & tpalib⁹
legib⁹ canōicis vñ qbus lib⁹ rōabilib⁹ statutis aut
statutis sinodalib⁹ a puñcialib⁹ a etiā ordiatōib⁹
supior. habētū vim pcepti vñ pñipiēdi. vñ qñ mā-
dat vbo a scripto. hoc vñ illud fuari i vñtute obedi-
ētie vñ sub pena excōicatōis & alijs penis grauib⁹
et hmōi equipollentibus qz mortaliē peccauit. In
alijs at ordiatōib⁹ simplicit factis trāsgrediēdo ē
veniale nisi fiat ex nēptu qz tñ effz mortale quātū
cūqz leuib⁹. Si nō obediunt dñicis pceptis d qñ
sup tractatū ē & pñe pñciētie. Si nō pñuit debirā obe-
diētiā maiorib⁹ suis & dñis spūalib⁹ & tpalib⁹. Si
obediuit alicui supiori i illicitis qz vñqz peccauit

De scismate

Scisma pñmitti cū qñ recedit ab obediētia sñs
de romane ecclie sumēs sibi aliud caput & se
ques aliū papā & canonicē electuz. nisi essent duo
electi quor. qñlib⁹ haberet a suis seqcib⁹ p papā
et nesciret clare qñ eor. canonicē esset elect⁹. qz
in hoc casu vidēt excusari populi si nō tñ sunt pñs
naces s3 pati sp obedire illi vñ adherē quē sciēter
scirēt vñ papā. qz alias mortaliter peccarēt. Si

quis imittit^r ordiatōib⁹ factis ascismaticis q² est
excōicat⁹ ex. de sen. excō. c. j.

De infidelitate.

DE infidelitate iudeor⁹ vel paganor⁹ vt here-
tior⁹ quor⁹ q²libz ē gūissimū p^rctm ducens
ad dānatōz n̄ oportz h̄ dicē. Inter hos solū hēticī
sunt excōicati. s³ z cū alijs p^rcipue iudeis nō debz
h̄i mimis domestica ouersatō z p^rcipue p^rdiote. Do-
tes tñ interrogare put vide^r. si habuit aliqd dubi-
um ī his q̄ sunt fidei vt d̄ sacmto altaris z huius-
modi et si de hoc habz displicētiā n̄ curādū Si at
volūtariē z spōte dubitat esset mortale. hēticus
q̄libet ē excōicat⁹ et n̄ p^t absolui circa sedē aposto-
licā vt ptz ī p^rcessu. Itē credēs. receptator ē fau-
tor hēticor⁹ s̄lt^r ē excōicatus vt ex. de hēticis.

De ambitione.

DE ābitōe q̄ p^rcedit ex supbia z ipozrat iordi-
natū appetitū honoris z multū sp^rit⁹ ī p^rlatiis
et dñis etiā it^rrogādū ē vt. s. Si d̄siderauit aliq²
dignitatē ē bñficiū curatū rōe deliberata p^rncipa-
liter p^rp^t honorē vel utilitatē tpalē pe. cauit mor-
taliter. Si d̄siderauit dignitatē vel officiū ā bñ-
ficiū eccl̄asticū ē seculare ad q² ē idign⁹ et iept⁹
vt q² ignar⁹ ē crimiosus z hmōi. q² peccauit mor-
taliter. maxie si d̄siderauit hmōi etiā faciēdo o^rtra
p^rcepta. si q̄siuit honorē d̄ q̄cūqz re ita iordiate q²
sibi o^rstituerit finē mortle ē. ī alijs casib⁹ tñ veiale

De derisione.

DE derisiōe que aliquādo p^rcedit ex superbia
etiā it^rrogādū ē. si videlicz derisit sacmta
8 iij.

aut vba fac vñ alia diuina vilipēdens ea ā sanctos
viros aut platos ā psonas religiosas ā pentes ā vo
lētes deo fuisse vt sic rethēt eos qz mortaliter pec
cavit. Si studiosē derisit aliquē itēdēs ex hō iniuri
am ei⁹ ⁊ vilificatōz vñ notabilē pturbatōz ei⁹ vel
derisit dfectuosos sensu vñ corpe vt eos facēt per
turbari qz mortaliter peccauit sec⁹ si ex leuitate ⁊
cā ioci et si nullū ex hoc pturbauit.

De iudicio temerario.

Et videlicet facta alteri⁹ q̄ dubia sūt q⁰ aīo fiāt
i malā ptē itēptat⁹ ē. Si dliberate iudicauit aliū
d pātō mortali sine sigms sufficiētib⁹ ad idicādūz
maliciam illi⁹ qz mortaliter peccauit. Si iudicauit
de veniali deliberate venialiter peccauit Adē etiā
si iudicauit de mortali sed non delibērato animo.

De curiositate.

Et fuit curiosus circa pditōez itellectiua vt qren
do scire q̄ sunt ā capacitātē suā vt d trinitate d p.
destinatōe ⁊ sibiā vñ querēdo scire pax vtilia ⁊ di
mittēdo multū vtilia et magis nccia. vt qrendo sciē
tiā ā aliqd scire solū ad sciēdūz n̄ āt ad hoc vt deū
ex illo agnoscat vñ ad aliam vtilitatē qz pātū est
et qñqz mortale qñqz veniale vñ querēdo scire aut
sciētiā ab illē a qb⁹ n̄ debet querē vt a demonib⁹ ⁊
p sortes qz mortaliter peccauit. Si q̄sūt scire ma
la et vana vt cātilenas icātatōes ā sibiā. Si fuit cu
riosus circa vsus sensuū scz vñ aspiciēdo vñ audiē
do. ⁊ adorādo ⁊ gustādo. ⁊ tāgēdo aliq sine neces
sitate vñ vtilitate s; sola dlectatōe sentiēdi sine tñ
aliq deformitatē qz pātū ē et amūter veniale. Si

vo cū deformitate potest esse mortale. Si iuit ad
vidēdū spectacula mūdāna et officiosa vt torneam
ta. hastiludia seu ad vidēdū currē p brauiū z hui⁹
modi. Nā si in hmōi est piculū mortis spūat vlt cor
porat vt qñ sunt spectacula repñtatiua turpitudi-
nis vel cū i illis pñt recipe lesionē aliquā notabilez
corpi⁹ mortale ē et multo maius i exercēte hmōi
spectacula vel prebēte occasionē ad ea alias esset
veniale nisi ppter hmōi aliq⁹ ita delectaret⁹ q mēs
eius a deo auerteret⁹. Ita videlicet q esset patus
trāsgredi pcepta dei et ecclesie vt illa aspicēt aut
facēt. Et hoc idē intellige de quocūq pñtō qd ex
se est veniale qz p hūc modū potest effici mortale

De adulatione

De adulatōe q omumiter est scandalisatiua z oñ
stit in hoc q quis verbis vel factis suis iordmate
itendit placē alijs ad bemiulētiā capiēdā. Et si in
malo adulatus est criminali puta laudās aliquē d
vīdīctā factā vlt de turpitudine et hmōi qz morta
le est. Si adulatur vlt laudat aliquē intendens eū
decipere et pñpue notabiliter in aliquo in spūalib⁹
vlt tñalib⁹ est mortale. Secus si aliqd iustū inten
dit ab eo habere vlt quid parū recipe p modū do
ni. Si nimis laudat aliquē ex quo ille sumpsit occa
sionē supbie vel inanis glorie. omumiter est venia-
le potest tñ aliqñ esse mortale. Si at laudat aliqm
ad magis excitādū illū ad virtutes vlt ad pfortan
dum eū int ibulatōe et temptatione obfuatis tñ
debitis circūstantijs est veniale.

De inani gloria

De inani gloria que pcedit ex supbia et im-
tat mordimarū appetitū laudis humane seu mor-
natam oplacentiam eius cui offertur et cui fit ali-
quid opis principaliter ppter laudem ppam amitti-
tur meritum ei⁹ et peccatū incurritur. Et ergo in-
terrogandū est scdm statum hominū de diuersis
materiis in quibus homines querūt sibi laudē. vt
a doctore de scientia ⁊ doctrina. a scolariis de in-
genio et disputatione a rectore de regimine a mli-
ere de ornatu et pulchritudine et hmōi. Si opa sua
ingenē bona vt ieiunia elemosine ⁊ hmōi qsi oīa ad
laudē humanā fecit. mortale videt⁹ cū ibi pstituit
finē suū si tñ pura itētōe et iusta fecit opa bona ⁊
audiens se in laudari sumptit oplacentiā de laude
sua videt⁹ veniale. si qsiuit laudē ⁊ glriam d opere
pcti mortali mortaliter peccauit. et hoc si scdm ra-
tionē deliberatā hoc egit Sec⁹ scdm motū sensua-
litaris. vel etiā si de aliq⁹ veniali glriat⁹. Si ita in-
ordiate appetit laudē et glriam de aliq⁹ ope q apte-
eam asequēdā pat⁹ ē facē dē aliq⁹ pcepton dei.
qz peccat mortaliter. Si gloriat⁹ ē d fortitudine
ā pulchritudine. ā sanitate cczpis. ā d memoria aut
intellectu pstitati. ā d spūalitate. ā grā spūali. vlt d
pētela et sagmis nobilitate. ā d potētia l dñio seu
psperitate. de sciētia. d diuicijs d eloquētiā. d arti-
bus. d cātu et ceteris hmōi. ā glriatus est de vi-
tatōe ciuiū vel de reuerētia sibi facta. ā d sequela
famulorū et ceteris multis hmōi.

De inmodestia virozū m. *l*
De inmodestia ⁊ pmo virozū in ornatu q pce-

dit vt frequēter ex iam glia. posset tñ ex alijs cau-
sis pcedē. Vñ interrogādū est si nūq̃ vestit⁹ sit ha-
bitu religiosorū i despectū eorū. vñ in ludis vanis
et inhonestis. qz si hoc fecisset grauiter esset pūi-
end⁹ ar. ex. de epi. audi. l. minie. Si ex lasciuia et
vanitate vsus est veste muliebri qz grauitē pecca-
uit. Si ad ostentatōem et ianem glia supfluum
habuit ornatū et supfluū apparatū in vestib⁹ vide-
licet si vestitus est bisso vñ purpura cū ad hoc nō
sit autorisat⁹. vñ veste racamata ā picturata falco-
nib⁹ ā radijs et hōmi. vel si circa vestes ppositas
apposuit niniā sollicitudinem et si de his supbiuit
et glia⁹ ē mortale ē si tā iordiatā delectatōz ha-
buit ex his ad laudē z glia manē qz nō curauit
trāsgredi mādata dei et ecclie. Sicut si dicto modo
vsus est vestibus diuisatis. id ē. diuersis colorib⁹
p̄satis vñ trappatis. Si talib⁹ vestib⁹ et supfluis
ornatib⁹ vsus ē ad iducēdū mulieres ad sui p̄cupi-
scentiā ex tñ m̄imomū. qz mortale ē z dico ex m̄i-
momū qz vxor p̄t se ornare vt marito suo placeat z
ecōtra marit⁹ vt vxori absqz tñ p̄ctō. et hōestō mo-
do tñ fieri debet ille ornat⁹ Si corā mulierib⁹ ste-
tit aut incessit inhōeste vestit⁹ demonstrādo femo-
ralia et alia inhōesta icitātia ad libidimē. Si nouā
inuenit portaturā in vestib⁹ ex lasciuia et vanitate
Si radi fecit barbā sepi⁹ cā lasciuie et vanitatis
Si ad ostētatōem et manē gloriā vel supbiam ha-
buit supfluum ornatum z apparatum in equis sellē
frenis aut p̄tēsilib⁹ domus vt ciphis. lectis z alijs
rebus et supellectilib⁹ ornatis. ā si alijs ornamē-
tis vsus ē p̄ter hōnestā p̄suerudinem et decentem

sibi sibiū ē si ad hmoi ianē grām domū ē camerā
depin gi fecit stelk vlt rosas ā alijs varijs et mūda
mis hystorijs vel ihonestis picturis et hmoi. quod
mortale videtur.

De immodestia mulierum

Ornatu supfluo et ihonesto interrogāde sūt
mulieres scz d' ornatu faciorū capillature gē-
may vestiū p̄ciosarū z d' foderaturis z caudis ea-
rū et planell' nimis altis et picturis q̄b? vt frequē-
ter vtūtur mulieres ytalice et corōis ā balsis capi-
tū et hmoi in quib? aliqñ ē mortale z aliqñ venia-
le. Si vsa ē fucis et alijs ornatib? ad ostētaōz z in-
anē grāz sui z de hmoi supbiuit ē grāta ē qz mor-
tālē ē si tā imodēatā dlectatōz hūit ad laudēz grāz
illā q̄ n̄ curauit trāsgredi mādata dī z ecclie. si vsa
ē fucis et alijs ornatib? ad iducēduz viros ad sui
d̄cupiscētiā ex m̄rimoniū qz ē mortale idubirāt. Si
ob lasciuiā vlt ad placēdū aspectib? viroz ā ad cō-
tēptū depilauit collū ā supcilia ā barbā vlt frontē
qz mortale ē nisi id faceret ad vitādā nimiā defor-
mitatē vt n̄ d̄spiciatur a suo legitimo viro. Si adhi-
buit nimiā diligēciā et studiū et t̄p? ad ornādū se
ē si fecit excessuz ipozztatura vestiū vlt suū statum
vlt additōem vlt nō scdm morē p̄rie ē vsa ē vestibus
nimis mollib? z delicatis qz p̄ctm ē. Et si iordiate
dlectat' i hmoi ita q̄ etiā si sciret homies ex hmoi
sui ornatu scandalizari idē trahi ad sui d̄cupiscēti-
am n̄ curādo de ruina p̄ximi qz mortale ē. Si ex la-
sciuiā et vanitate mulier ē vsa veste virili mortale
videt' esse. Si mulier se colorauit ē aliud figmētū

adhibuit ad apparentem pulchritudinē. Si fit propter lasciuia[m] vel ad trahendū alios ad sui occupacionē quia mortale est. Si tamē aliquā turpitudinem aut maculā aliquam et hmoi ex infirmitate aliqua vel alia causa supueniente delere vel occultare teneretur non esset peccatū. Si ad complacendū viro suo vel ad reperiendū virū si est in nupta. vel ne despiciatur ab alijs vel ex aliqua leuitate vsu est facis vel alijs ornamentis superfluis nō est de se peccatū mortale. sed potius veniale nisi sit notabilis excessus in hmoi quod possit iudicari de occasione data rume aliorum. et non accepta. quod tamē difficile est iudicare. Si coram duxit aut coram lauit et qua intentione et cum quibus et quo loco et tempore. et si cantilenas cantauit et precipue turpes et qua mentione et coram quibus.

De ypocrisi.

Si simulauit sanctitatē huius per ieiunium orationes et hmoi cum malus esset. et si homo egit ad consequendam laudem humanam constituens ibi finem quia mortale est alias veniale. nisi aliud viciū adiungatur. Si simulauit sanctitatē intendens per hoc aliquid facere quod sit de honore dei et utilitate proximi. ut videlicet ex hoc possit adipisci licet indignus aliquā dignitatē et officiū aut beneficium et ut ex hoc decipere possit proximum spiritualiter et temporaliter quia mortale est. Si simulauit sanctitatē cum esset malus. ut darentur ei elemosine. sicut sancto viro vel procuratoribus ecclesiarum ut cernitis et similibus quia mortaliter peccauit. Si simulauit maiorem sanctitatē quam habuit vel occultauit aliquem defectum suum et homo ad edificandos proximos.

non ē p̄c̄m vel leue veniale. Si tñ hoc facit ob ali
quale vanitatē vel vanā gl̄iam veniale ē. Si lauda
uit seipm de aliquo ope peccati qz mortale est.

De iactātia

I laudavit seipz de aliq° p̄c̄o mortali morta
liter peccavit. Si de veniali venialiter q̄ntū
est de se. Si iactavit se de aliquo ope bono scz de
virtute. sciētia. industria. v̄l diuicijs aut potētis z
hmōi ex supbia et inani gl̄ia mortale est v̄l venia
le sc̄dm radicē ipsius supbie v̄l inanis gl̄ie vñ p̄
cedit. Si laudavit se p̄temnēdo alios. vt pharise⁹
publicanū. mortale videtur. si aut ex aliq̄ leuitate
v̄l utilitate p̄sequēda veniale vel nullū ē. Si se lau
davit mēdaciter de malo v̄l bono qd̄ n̄ fecit v̄l de
eo qd̄ n̄ habuit v̄l qd̄ nō fuit p̄pter supbiā et ianē
gl̄iam p̄t esse mortale v̄l veniale. Si vilificauit se
verbis vel factis plus q̄ sentiat in seipso i mente
dicēs aliq̄ mala de seipso q̄ in se non recogit cō
muniter veniale est et dicitur promia.

De contentione.

I p̄tēdit aduersus aliquē sciēter p̄t veritatez
in reb⁹ alic⁹ ip̄ortāte mortale ē. Sec⁹ si i re
bus suis et inaduertēter. Si p̄tēdit p̄ veritate et
nimis inordiate p̄muniter ē veniale. possit tñ tāta
eē iordiatō q̄ rōne scādali p̄sequētis effz mortale.

De discordia.

I habens tractare aliqua cum aliquibus in
his que sunt ad dei honorē et p̄ximi utilitatē di
scordiam habuit et fecit eo quia male afficitur ad
eos cum quibus tractauit. l̄ vt eis ostendat se nō

minus scire sed tñ quantum ipsi quia mortale est
Secus autē si idcirco discordat quia videtur sibi
magis scdm deū et rationē qđ ipse intendit qđ qđ
alijs. Et tunc vel non est peccatum vel leue nisi tñ
esset nimis ptinax.

De pertinacia.

Si fuit nimis ptinax i sentētijs suis discrepās
a omni iudicio ceterorū. omniūter est venia
le sed piculofum et induciū erroris. Si excusa
uit vel defēdit pctm omiffum vt tāq̃ bñfactū et si
scienter qz mortale ē.

De singularitate siue p̃sumptōe nonitātū

Si fecit singularitates in ouersatione vite vñ
in vestibus vel in ceremonijs vel alijs ad in
uentiombus peccatū est. Et si adinuenit aliquam
malam osuetudinē omnia mala exinde sequentia
ei imputantur.

De secundo peccato mortali et specie/ bus et filiabus eius Ca. xliij.

Est inuidia que est secundū
pctm mortale et ē tristitia d̃
alieno bono inquātū ē dimi
nutiūū p̃pe excellentie et si
fit cū osensu rationis ē mor
tale nisi esset de aliqua re p
ua. sicut puer inuidet alteri
puero. qz pluēs habz fructū

60